

Poštnina plačana v gotovini.

Priloga Novin.

Cena številki 1 Din.

Marijin list

Štev.4.

29. letnik

1933. april 8.

Marijin list

Pobožen mesečni list. Izhaja vsaki mesec 8. na spomin pedesetletnice razglašanja verske istine od Marijinoga nevtopenoga poprijetja 1. 1904., decembra 8., gda je te list kak prvi pobožen slovenski list Slovencom Slovenske Krajine do rok dani. — Vrejüje i izdava ga z dovolenjom cerkvene oblasti: **KLEKL JOŽEF**, vp. plebanoš v Črensovcih, Slovenska Krajina, Jugoslavija. (Pred oblastjo odgovoren Godina Jožef CM Groblje.) Tiska Misijonska tiskarna, Groblje-Domžale. (Za tiskarno Janko Strnad.) Cena za skupen naslov letno 12 Din — na posameznoga 15 Din — v inozemstvo 40 Din, — z Novinami 100 Din. — K Marijinomi listi dobijo naročniki brezplačno Kalendar Srca Jezušovoga i knjižico »Priprava na srečno smrt«, v inozemstvo pa dobijo še brezplačno »Marikin ograche«. Za naročnike se služi letno več jezero svetih meš.

Vredništvo i uprava M. Lista: Črensovci, Slovenska Krajina, Jugoslavija.

Dari

10; Kovačič Marija, Robadje, nabrala 50; Fotivec Ivan, Žižki 10; Gabor Na »Dom sv. Frančiška v Črensovcih« so v Din darüvali sledeči: Obresti 929.61, Krampač Aga, Fontenelle, Francija 10; Küzma Matjaš, Žižki 25; Prkič Franc, Baslieux, Francija 31.10; na gostüvanji pri Prša Ivani v Žižkih nabralo Horvat Anton iz Žižkov 34; Matajič Marija, Hotiza Franc, Tropovci, v zahvalo za vslišano molitev 25; Baša Jožef, Francija, prosi za zdravje i pravo pamet 10; Baša Jožef, Beltinci, prosi za boži blagoslov 10; Horvat Ana, Hotiza, nabrala po Hotizi 83; darüvale so njej sledeče: Matajič Manka, Gerič Marija, Farkaš Magda, Német Magda, Kodba Kata, vsaka 10 Din, Kustec Vera 2, Seči Ana 5, Balažič Mankaš, Horvat Ana 20 Din; Smodiš Štefan, Beltinci 10; Marijanska družba, Črensovci 50; N. N., Črensovci 50; † Čačič Jožef, Črensovci 1000; Krampač Kata, nabrala na Hotizi 102 Din; darüvali so njej sledeči: Zadravec Matjaš, ekspozit, Brumen Marija, Horvat Marija, Farkaš Magda, Žerdin Bara, Kustec Marija, Horvat Ivan, Žerdin Marija, Žalig Ana, vsaki 10 Din, Hozjan Agata, Žerdin Kata, vsaka 2 Din, Plücko Ivan, Rengeo Martin, Horvat Marija, vsaki 1 Din, Ftičar Magda 5 Din, Žalig Ana Trate, naj dobi zdravje po Srci Jezušovom 10; Horvat Jožef, Črensovci 20 Din. Oča sirot, povrni vsem v obilnosti na tom i drugom sveti. — Odbor.

Cerkveni glasi

Delo jezuitov. Jezuitje so povsod jako delavni, kde majo svobodo. Skrbijo ne samo za duše, nego tudi za znanost; vzgajajo mladino. Poglednimo v Severnoj Ameriki! Tü so tak delavni, da njihovo korist za lüdstvo i državo priznavajo ne samo katoličani, nego tudi protestantje i državne oblasti. Leta 1840 so meli z Zedinjenih državaj samo 6 šol, zdaj pa majo samo visikih šol (univerz) 36, na tej univerzaj je 14.233 dijakov. — Kelko dobroga včinijo jezuiti. Zato pa jih poštüjmo!

tak dober i njegovo smiljenje ostane na veke.« — »Znamo, ka si zaistino od mrtvih vstano, Kristuš, Krao, zmagovalec, smiluj se nam!«

Osem dni se šče spominjamo veseloga, najimenitnejšega dogodka na zemlji: odrešenja naših duš. — Bog, Odrešiteo, Lübiteo: hvala ti bojdi i čast na veke!

Cerkveni glasi

Železna sv. meša. Na Okroglom poleg Kranja živi duhovnik prelat Tomo Zupan. Je star 94 let, meo je 14. marca železno sv. mešo, to je, obhajao je sedemdesetletnico od svoje nove meše. To je pač redki primer, znabiti med par jezeri duhovnikov samo eden to dočaka.

Katoličani v Kanadi. Leta 1932 je bilo tu 4,098.547 katoličanov. Med vsemi verami v Kanadi je katoličanska najmočnejša. Katoliških duhovnikov je 7016, med temi je 5045 svetnih, 19771 pa redovnih, ki pripadajo 38 redovom. Ženskih redov je 96, v njih je 36.000 redovnic. Vsi ti ljudje so se posvetili misijonskomi deli i morajo dostakrat velke težave prestati. Molimo i mislino na misijonare!

Peški v Rim. V Milan na Taljanskem je prišeo Kitajec Jožef Uej. Peški se je odpravo na potüvanje iz Penananga v januaru 1931. z namenom, ka pride v Rim. Vsakši den je prepotülvao 20 do 30 km. Prek Indije i Male Azije je prišeo v Palestino, po morji se je pripelao na Francosko, zdaj pa iz Milana ide v Rim k sv. oči! — Kakša lübezen do Kristušovoga namestnika! Mi pa mammo cerkev edno ali pou võre deleč, pa se nam li vnoža iti k meši!

Nemški Kristuš. Nemški Hitlerov klub je zahtevao od mestne oblasti v Berlini: »Šolski otroci morajo poznati samo nemškoga Boga. Naj bodo prepričani, da je bil tüdi Kristuš Nemeec, ki je terjao v svoji navukaj korist nemške domovine.« — Vidite, tak lažejo o Kristušu, tisti, ki so nej zato, da bi določevali, kakši katekizmus naj se deca včijo. To je edino samo delo Cerkvi!

Sveta Terezija Deteta Jezušä

Lübezen hrepeni po tem, da bi se razodevala v djanji. Žrtve so njena hrana. V detečih letaj je Terezija na svetek sv. Rešnoga Tela pri procesiji trosila rože. Presrečna je bila, če so se dehteči lističi doteknili monštrance. — Vse njeno življenje se je sunčni petek ponavljalo. Njene razlistane rože so božale večni baldahin.

Djala je: »Ar nejmam drügoga sredstva, da bi Jezušu dokazala, kak ga lübim, - njemi trosim cvetje malih žrtev i ga s svojov pozornostjov skušam pridobiti. - Trüdim se, da bi niedne male žrtve, niednoga pogleda, niti reči ne zgübila. V Jezušovih očeh je vsaka malenkost velika. Še igla ali bilka, ki jo iz lübezni do njega poberemo.«

Najmenjše delo je skušala oploditi. Vsakomi je vdihnola lübezen. Iz lübezi se je veselila, iz lübezni je trpela. Vsako rožo, ki jo je srečala, je razlistala za Gospoda. I potem je spevala, vsikdar popevala, - tudi kda je rože nabirala med trnjom. Pravi: »Sklenila sem, da bom Jezusa razveseljavala s jezero - jezero dokazi vernosti. Da njemi pri vsaki priliki, ki mi jo nudi boža previdnost, - podarim cvet zatajüvanja. - Če bi lübi Bog tudi ne vido mojih dobrih del, ka je toti nemogoče, bi ne bila žalostna. Tak jako ga lübirim, da bi ga rada razveseljavala s svoj lübeznijov i s svojimi malimi žrtvami, tudi či bi ne znal, da prihajajo od mene. Ka ve i je vidi, je takrekoč primoran, mi poplačati. Rada bi njemi to prihranila.«

Zavüpala je tudi, ka je trpela zavolo notranje sühote i nej mogla moliti, pa tudi ne udejsvüvati kreposti. Na priliko s smehlajom i prijaznov rečjov, kda bi bila raj mučala i pokazala, da se dugočasi. Če nej našla takših prilik, je Jezusi večkrat zagotovila, da ga lübi. Mislila si je: »Četüdi bi ogenj lübezni dozdevno vgasno, bom polagala te slamnate bilke na pepeo, trdno uverjena, da se zažge.«

Od trenutka do trenutka je pazila na navdihe lübezni. Vporabila je vsako priliko, kak jo je vodo Gospod. Djala je: »Ar se z velikimi düšami, ki so se že v mladosti odliküvale z raznimi spokornimi vajami, zdaleč ne morem primerjati, se pokorim s tem, da zatajüjem svojo volo, premagüjem nevolu, neopazno izkazüjem usluge i pozornosti pa nebroj sličnih malenkosti.« — Veselila se je težav i trpljenja, vedoč, da njej nudi jo prilik, s šterimi Jezusi dokaže svojo lübezen. Pa tudi v zavesti, da düšam prislüži nadnaravni prihranek. Pravila je: »Na zemli je samo edno potrebno: Jezusa lübiti i njemi pridobivati düše, ki ga bodo večno lübile.«

Lübezen i zavüpanje sta se v Terezikinom življenji izlejali v enoto i strnili v malo pot. Pravi: »Zavüpanje, le zavüpanje vodi k lübezni.«

Njeno zavüpanje je bilo neomajno. Porazi, padci, napake, nepopolnosti, zvüinešnje i notrašnje bridkosti, - z vsemi se je okoristila. - Bile so ji lestvica v višave, - rože za Jezusa. — Nebesa si je štela pridobiti z lübeznijov. Zato je vse kak dobrodošlo sprejela. Na konci življenja je opravičeno djala: »Bogi sem vsikdar dajala samo lübezen, — lübezen mi tudi povrne.«

Terezika se je morala tudi boriti. Priznava pa, da se je veselila ponižanja, ki je spremljaval njene napake. Vseli se nej mogla povzpeti nad zemsko ničnost. Včasih jo je vznemirjala nerazumnost, ki jo je včinila ali izgovorila. Te si je mirno priznala: »Oh, šče zmerom sem začetnica! Tak sladko je, čütiti, da smo mali i slabotni!«

MARIJIN LIST

XXIX. letnik

Štev. 4.

April 1933.

Spomin na dvajsetipetletnico Marijinoga Lista

Čačić Jožef, črensovski plebanoš

Gda mislimo na 25 letnico Marijinoga Lista, ne moremo toga včiniti, ka se ne bi spomènoli z tistoga dühovnika, z šteroga dovolenjom je slavio Marijin list svoje velike zmage, zadnjo ob zaključitvi svoje 25 letnice. Te dühovnik so že vu večnosti. So to g. Čačić Jožef, črensovski plebanoš.

Marijin List je izišo v Črensovcih obprvim. Njegova prva pot je bila zmagovita. Te je obhajao svet 50 letnico, ka je dobra nebeska mati Marija bila brez greha poprijeta. Velike slovesnosti so se te obhajale širom sveta, najlepša v Slov. Krajini ravno v Črensovcih. Pri toj lübknoj slovesnosti se je rodio naš Marijin List. Marija ga je zibala. I zibala ga je v Črensovcih. Včakao se je desetletnice med viherom svetovne bojne. Devet dni je slavio svoj desetletni obstanak v črensovskoj cerkvi. Te so začeli to lepo faro voditi g. plebanoš Čačić. Njihovo prvo veliko delo je bilo posvečeno Marijinoj časti. Precejšnji broj dühovnikov, ki so v velikoj meri že pokojni, se je zbrao te v črensovskoj cerkvi pod vodstvom g. Čačića i vodo pobožnost Mariji na čast. Jezeri i jezeri so najšli te tolažbo v devetdnejnjoj pobožnosti.

Gda je preteklo 25 let, ka je živo naš Marijin list, lepi Marijin dar, so znova g. Čačić bili tisti, ki so odprli v svojoj farnoj cerkvi slovesnosti 25 letnice. Najprle se je vršila slovesnost za širitele i širitelice. Potem tridnevnicak kak začetek k 25 letnici i nazadnje tridnevnicak k zaključitvi 25 letnice. Povsod so pokojni g. plebanoš stali v prvom redi med delavci, ki so širili Marijino slavo i podpirali pa širili Marijn List. Pri tom ne pozabimo, da vsako dobro delo ma sovražnike. Meo je zato tiudi Marijin List. Pa pokojni dober gospod neso se dali nikdar pregučati od teh sovražnikov, da bi kaj zavirali delo Marijinoga Lista; ne so je zavirali, nego odvirali so vse poteškoče i podigavali slavo dobre nebeske matere Marije.

Gda je Marijin List slavio svojo zaključno pobožnost ob 25 letnici, so lübeznivo sprejeli za svojega gosta mil. g. opata iz Rajhenburga i gosp. salezijanskoga inspektora z Ljubljane; prvoga, ki so služili pontifikalno sv. mešo, drugoga, ki so med njov predgali ob 25 letnici. Naj dobra nebeska mamika v obilnosti povrne pokojnoma vso lübezen, ki so jo skazali do nje v celom življenji, posebno pa v zvezi z Marijinim Listom.

Gda smo vrgli te kratek pogled na pokojnoga g. plebanoša Čačič Jožefa, kak podpornika našoga Marijinoga Lista, šteroga so — bodi mimoidoč povedano — tüdi s penezi podpirali, glejmo pokojnoga delovanje v črensovskoj fari.

Dühovnik je bio skoro 25 let i 21 let je preživo v Črensovcih, to je skoro vse svoje dühovniško življenje. Po naravi je bio nageo. Hitro ga je nejmenša reč vznemirila. Bio je pa trdno odločen, da to svojo naturo potere. Borio se je vsa leta i posrečilo se njemu je v velikoj meri potreti zburkano naravo. Ta zmaga je tem vekšega pomena, če pomislimo, da je pokojni že sedem let bio na živcih težko betežen i zato ešče bole razdražliv. — Pokojni je skrbno čuvao svojo dühovniško čistost. Sedem let tüdi ne pio alkoholnih pijač i ne kadio. Na dühovniško dostojanstvo je jako veliko važnost polagao i zahtevao od vsakoga, da poštüje ne samo v srci, nego tüdi odzvünaj vse predpise cerkvene. On nikdar ne sê je oblačo moderno v kakše kratke kaputeke ali svetle gigerli lače. Povsod je pokazao, da njemu je dühovniški stan najsvetejši i da se za nikoga i za nikoj ne da od njegovoga dostojanstva i njegove plemenitosti niti za vlas ločiti. Ka je Cerkev predpisala, je vzeo za Kristušovo reč.

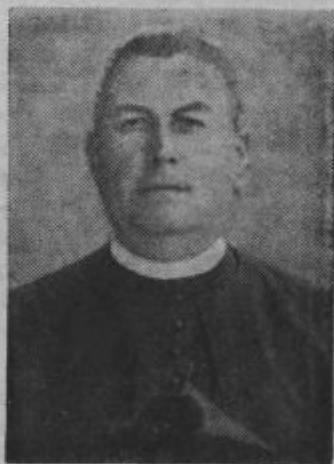
Svojim vernikom je rad predgao. Predge njegove so bile proste, razumljive. Ostro je vzeo naprej mladožence, rekši, ka »mi več tak ne pridejo v roke, te je pa moram temelito vöpitati, ka znajo celi katekizmuš«. Vnogi so trepetali pri teh navukaj, a samo tisti, ki so meli zrok za trepetanje zavolo svojega slaboga življenja ali pa nemarnosti v včenji.

Jezušovoga Srca i Marijino čast je pokojni iz celoga srca širio. Gda je bio v Grazi v bolnišnici zavolo nagloga osleplenja, se je s predganice dao zročiti v molitev na čast sladkomi Srci Jezušovomi. Sveti karmelski škapulir je pobožno noso i najrajša molitev njemu je bila sveto čislo. Na smrtnoj posteli jo je nešterokrat ponovo i je takrekoč z molitevjev svetoga čisla šo z toga sveta.

Gosto sveto prečiščavanje ali obhajilo je najbole cvelo v njegovoj fari, samo zadnje leto je nekaj malo popüstilo zavolo nerednoga vživanja opojnih pijač, štere so se na vsakom vogli točile i povzročile več bitja, celo vmorije. Vse to je z nezmer-

nov žalostjov napunilo pokojnoga srce. Pred smrtjov je izroč vodstvo bratovščine Srca Jezušovoga i Oltarskoga Svestva svojim gorečemi kaplani, ki je začeo opravlati vsaki petek sv. mešo na čast Srci Jezušovomi pred Najsvetejšim. Skoro puna cerkev je te meše vseli poslušala.

Poleg vseh teh vrlin ma pa pokojni posebno dve veliki. Prva je tisti veliki red, šteroga se je držao v opravlanji bože službe i povsod. Ki ne držao reda, tisti je dobo kreganje, štokoli

Zgoraj: † Čačić Jožef, črensovski plebanoš.

Levo: Žalostna Mati božja.

je bio to. Vsako jütro ob polšestih, čeprav betežasti, je sedo v spovednici i kda je zvon vdaro za sv. mešo ali drugo pobožnost, je stano i šo, nikša reč ga ne mogla nazaj držati. Pokojni se je v segeštiji vsikdar resno oponašo, ne poznao nikših nepotrebnih gučov ne pred mešov i ne po njej. Po njej je zmolo svoje hvaladavanje i se vrno na dom, da počiva i se zdravi.

Drüga velika vrlina pogojnoga je bila, da je poskrbo svojim vernikom razne pobožnosti, pri šterih so mogli svoje düše obogatiti z obilnimi miloščami. Ponovo je sveti misijon svojega prednika z desetdnevnov pobožnostjov; obhajao je 700 letnico: ustanovitve tretjega reda, ran. sv. Frančiška, smrti sv. Frančiška i sv. Antona Padovanskoga. V njegovoj fari se je za mladino prvič vršo sv. misijon, najprle za dečke, potem za dekle. Z toga misijona se je mogo težko betežen odpelati v Gradec na zdravljenje, ar je oslepno i tüdi ovak bio na smrt betežen.

Šolske sestre je on spravo v svojo faro. Njihova vzgoja je dosta dobroga rodila. Nad vse hvale vredno je bilo tudi njegovo prizadevanje, da se narod ne oblači gizdavo i da svoje lepe proste slovenske navade drži gori i ne zapravlja peněz na nepotrebnih gostüvanjaj. Srečni, ki so ga bogali. Sam je živo jako šparovitno i si je spravo na razmeroma malom posestvi lepo vrednost. To šparovitnost je priporočao tudi drugim. Siromaki i v dobre namene je pa rad dao. Naše kršćanske liste: dnevne, tjedenske i mesečnike je naraćao i redno plaćüvao. V politiki je bio dosledno kršćanskoga mišljenja i svoj čas tudi trpo od bolševikov zatvor. Podpisao je izjavo za Jugoslavijo. Po obiski pušpeka Mikeša je začeo malo dvojiti, ali vsikdar je ostao lojalan državlan i dosleden v kršćanskih načelaj.

Spovedavao se je gосто. Par let vsakiva dva tjedna. Svoje sobrate dühovnike je goreće lübo. Gda so vrednika našega lista vnogi zapüstili, ne jih je pokojni g. Čačić. On jih je obiskavao i držao z njimi zveze. Bio je tak dobrohoten, ka jih je v betegi vnoge mesece leto za letom vsaki den prećisto na njihovom domi v betežnoj posteli. Ne se njemi je te trüd vnožao v najvekšem deli i ne v najslabšem vremeni. To je bilo veliko junaštvo pokojnoga Čačića, štero je dober Bog gotovo obilno plaćao.

Beteg njemi prišo naglo. Po maloj influenci so se njemi plüća zvužgala, srce oslabeledo i v petih dnevaj je marca 9. t. l. dokonćao svoje življenje, star 50 let, v 25 leti svojega mešništva. Spovedao se je genlivo, vsaki den prećisto, odpüšćenje proso od vsakoga i vsakomi odpüsto. Darüvao je svoje življenje i svojo smrt sladkomi Srci Jezušovomi za Mater Cerkev, njene dühovnike, pred vsem za svoje vernike. Z lübezni do Boga je trpo i vmro. To je bio njegov namen. Prle zburkani ćlovek je zadnji beteg z popolnov potrplivostjov prenašao i mirno zaspao na rokaj dekle i matere; g. kaplan so njemi pa dali ešće ednok odvezo. Sprevodilo ga je 24 dühovnikov (22 mešnika i dva bogoslovca), pa do šest jezero vernikov, farnikov i z drugih far. Sprevod je pokazao, ka je našemi lüdstvi katolićanski dühovnik. Grob so zakrili venci. Zemlja se ne vidi na njem. Den za dnevom pa ga obiskavlejo verniki i molijo za svojega pastira, od šteroga vsi brez razlike pravijo: »Bill so, istina, ostri, a pravićni.« —

Pokojni se je rodio v Hrastini na Vogrskom od hrvatskih starišov leta 1883, maja 7. Posvećen je bio za dühovnika leta 1908 jul. 2. Ćrensovsko faro je vodo 18 let. V svojoj oporoki je zročo 1000 dinarov za farne siromake, teliko še na cerkev i ravnotak na Dom sv. Franćiška. Na meše tekoće je odloćo 4000 dinarov. Vekšo vsoto pa za lepi dühovniški nagrobni spomenik. Ostalo vrednost je zročo materi, ki njemi je vzorno go-

spodarila, gospodarstvo s svojo vrednostjov podprla i ki je v njem zadnje svoje dete zgubila.

Vsaki človek ma slabosti, tiudi pokojni je meo. Ali vnoge jakosti, štere je rodilo njegovo življenje, prevagajo vse menše slabosti i njemi odpirajo večno srečo. Molimo za pokojnoga dobrog pastira, da od božega lica nam pošle dosta obilne pomoči ka bomo vredni, za njim priti v nebeško domovino. Posebno nje-mi pa spravimo s tem veselje, ka bomo v svojih hišaj za stalno, za vedno obdržali Marijin List, šteroga je pokojni tak vroče lübo i ž njim dobro mater nebesko, Marijo, odičo.

Pot h katoličanskoj Materi cerkvi

Povrnjenje mladoga Jozve Borsija

Kak čüdna so pota bože milosti! Kelko skrivnostnij čü-dežov se godi med nami, v človečij düšaj. Düše vnogi lüdi so mrtve, pune greha i nevere. Pa zasveti v njüvo kmico žarek bože milosti i naednok oživijo mrtve düše. Ta milost boža pri-haja k nam po večij potaj. Ednomi pošle Bog trpljenje, ki člo-veka zdrami, zbüdi iz düševne smrti. Drugoga Bog pozove po dobroj knjigi, prijateli. Tretji pa ma nemirno srce. Niedna reč ga ne zadovolji, dokeč ne najde njega, v šterom se vse pomiri.

Predragi! Pa to je čüдно, ka kda takši najdejo Boga, kda njim düša zažari v božoj milosti i se prerodijo te postanejo čisto novi, drugi lüdje. Začnejo delati, vztrajno, goreče i sta-novitno za kraljestvo Kristušovo — za Cerkev. Postanejo ognje-viti i bojeviti, nevstrašeni i goreči apoštoli Kristušovi! **To je milost.** Takša milost nam je vsem potrebna, či ščemo biti pravi Kristušovi sinovi i hčere.

Dne 10. novembra 1915 ob tretjoj vöri odvečera je spadno v boji ob Soči mladi poročnik Jozve Borsi. Krugla ga je zadela v srce, kda je vodo svojo četo proti kraji Zagori. Vstavo se je i naslono na edno drevo. Eden od njegovij soldatov je pribežao k njemi i ga podpirao. Borsi je zašepetao zadnje reči krščanske lübezni: »Bog ti plati«. Nato pa je zatisno svoje oči na veke. Zakopali so ga v ednomi ogradi. Pa z njegovoga groba prihaja močen glas, ki zove mlade lüdi, naj idejo pogostokrat k stüdenci večnoga življenja — k Jezuš. Samo pri njem je tiha sreča doma, pri njem veselje i blaženost.

Što je bio te Jozve Borsi? Bio je navaden, priprosti dečko. Dugo je blodo i iskao mira svojemi nemirnomi srči. Nazadnje ga je najšeo pri Bogi. Mladi je vmro. A v kratkom svojem

krščanskom življenji je telko lepoga i pretreslivoga doživo, ka nam ma vsem dosta, jako dosta povedati, posebno šče mladini.

Narodo se je Jozve Borsi v Italiji v varaši Livorno 10. julija 1888. Njegov oča je pisao v novine i je, čiravno naše vere, ne mogeo trpeti ne cerkve ne duhovnika ne vere. Mladi Jozve je hodo po stopajaj svojega očē. Tüdi v njem je vladao protiverski düh. Ovači pa je bio jako dobre glave. Že v svojij mladij letaj je začno živeti razvüzdano. Pisao je grde i nesramne pesmi pa zgodbe. Tak daleč je že zablodo, ka je sam pravo: »Pa čitüdi bi šteo biti čistoga srca, se več ne bi mogeo odtegnoti tvojoj moči, o nečistost, zato ar je tvoja moč strašna!«

Vsako želo svojega nečistoga srca je spuno, pa ne je bio srečen! Kak daleč je bio od Boga! Ne je meo več moči, da bi se protipostavlaao svojim nečistim želam. Sam je pisao od toga življenja: »O strašni dnevi, v šterij sam ne mislo na tebe, moj Bog! Tak, kak da te ne bi bilo! Kakša groza! Kda se zmislím na to, me prevzeme gnüsoba. Moj guč je bio žalosten, nesramen i pun preklinjanja...«

Od svojega očē se je mladi Borsi navzeo sovraštva proti Cerkvi. Cerkve je nanč jako ne poznao. V verskij navukaj je pa jako malo znao. Njegova düša je bila mrtva. Pa iz smrt-noga spanja so jo zbüdile velke nesreče...

Kda je bio 22 let star, njemi je mro oča nagloma, brez sveste popotnice i pokopali so ga na tistom tali cintora, gde so zakapali brezverce. Mladi Jozue Borsi se je sam mogeo odsehmao brigati za domačo družino. Dve leti sledkar pa je mrla sestra i edno leto sledkar bratec. Ostao je sam z materjov i z ednim bratom.

Tüdi v tej trej letaj je hodo šče mladi Jozve po poti greha i vživanja. Dugo je ne mogeo spoznati pomena tej nesreč, štere so bile tak pogosto v njegovoj rodbini. Te nesreče so bili glasi, š šterimi je Bog zvao zgüblenoga sina k sebi.

Kak se je spreobrnó? Kdaj so prišle te nesreče nad njega, je iskao tolažbe v knjigaj. Z vsov globinov svoje düše se je poglobo v nesmrtno pesnitev velkoga italijanskoga pesnika Danteja. Zapazo je, ka te knjige ne de mogeo dobro razmiti, či se prle do dobra ne spozna s krščanskimi istinami i navuki. Zato se je začno věiti katoličanskoga modroslovja i bogoslovnij navukov. Dosta je premišlavao od zgodbe, štero je čteo v knjigi: kak ide pesnik skoz pekeo strasti i odtü v purgatorium, gde se v trpljenji očiščavlejo düše i nazadnje stopi pred lice bože, gde je večno življenje doma.

Mladi Jozve je mogeo občudovati silno i nepremagljivo moč katoličanskoga mišljenja. Čudivao se je, kak jasni i trdni so katoličanski navuki. Pa šće vseedno je ne vervao. Spoznao je pravo istino, pa je ne po njoj živo. Znao je, ka je istina pri Kristuši, a on je bio deleč od Njega. I duga, žmetna je bila njegova pot do Boga. S pametjov je prišeo do Cerkve — a prek njenoga praga je stopo z božov miloščov.

I te mladi, brezveren, razvüzdani človek, šteri je že duga leta ne hodo k sv. spovedi i je nanč ne znao, ka je to, sv. meša, se je spovedao mladomi i vučenomi barati Alfoniji! Dvananjst let je ne bio pri spovedi. Dne 18. julija 1914 je bio po dugom časi pri sv. obhajili. Zdaj je mogeo po dugom časi veselo povedati: »Novo življenje začnem...«

Težko se njemi je bilo odtrgati od razvüzdanoga življenja. Pa z božov miloščov je raztrgao vezalje greha. Z vsemi močmi svojega srca, z vsem svojim življenjom je njegova duša zagorela za Boga. Z velkov žalostjov je gledao nazaj na svoje grešno i pusto življenje.

Z velkov težavov je postao Jozve dober katoličan. Kelko trüda, kelko bojov i zatajüvanja je mogeo prestati, ka je postao čisti. Od svojij mladij let je živo v nečistom grehi. Nečisti greh je pognao globoke korne v njegovo srce. Nečiste misli i žele so njemi povzročale dosta bojov. Kakši boj! Pa znao je Jozve, ka samo z božjov pomočjov i miloščov more zmagati.

I zmagao je! Kda so prišle nad njega težave, je bilo njegovo pribežališče stüdenec milosti — sv. obhajilo. K Jezušu se je zatekao. I pri njem je vsigdar pomoč najšeo. Vsikdar se je zavüpao na milost božo.

Lübo je trpljenje i sirmaštvo. Stopo je v tretji red. V njem je najšeo novij moči, novoga veselja. Ne se je sramüvao javno praviti, da je brat svetoga Frančiška. Čista drügo življenje je živo, sveto i pobožno do svoje smrti na fronti.

A ti, predragi, ki čteš to zgodbo, kak je s teбом? Mogoče, ka so tvoja dozđajšnja leta jako spodobna letam toga mladoga Borsija i ka zdaj z žalostnim srcom misliš na svoje grešno, razvüzdano življenje. Nemirno ti je srce. Iščeš pokoja, mira i sreče. Rad bi potišo svojo nemirno vest. Či ščeš najti i dobiti nazaj tisti mir, tisto srečo i blaženost, štero si meo v tistij letaj, kda si šće ne poznao vsej strašnij grozot nečistosti, te idi k njemi, ki ti v imeni Jezušovom more odpüstiti grehe i ti dati pravi mir. I naj tvoja očiščena duša te zagori v velkoj lübezni do njega, ki je sama sreča!

Oča naš

Molitev je za nas največša sreča i najdrakši dar, šteroga smo prijali od Kristuša. Molitev »Oča naš« je najlepša i najbolje dovršena med vsemi drugimi molitvami. Prvi je molo oča naš Jezuš k svojemi Oči. Zato je naša krščanska dužnost, da tudi mi molimo. Moliti se pravi, povzdigovati duha k Bogi. Na té način se pogovarjamo v svojim Bogom. V molitvi se zahvalujemo za sprejete dare, molimo za odpúčenje grehov i prosimo milosti, ki nam je potrebna. Či je naša molitev pobožna i či prikipi iz dna srca i splava s pobožnimi zdihlaji k Bogi, je istinsko posluhnjena i Bog rad pomaga.

Pitajmo se pa, ali je naša molitev dnesden vsigdar istinsko pobožna i iskrena? Na žalost moremo pripoznati, da zmerom bole malomarno i lehkomiselno opravljamo to sveto pobožnost. Mamo pač svoje slabosti. Smo preveč navezani na zemelske reči. Posvetne skrbi so nam že skoro več kak pa molitev. Denešnji časi so nas sčista prevzeli. Navzeli smo se duha modernega časa. Postanoli smo lehkomiselni i tudi nemamo več tiste pobožnosti, ki je potrebna pri molitvi. Našo dušo je prebodila nekakša mlačnost. Dostakrat se zgovarjamo, da nemamo časa. Či pa že molimo, pregiblemo samo vüstnice, a naše misli pa so Bog zna gde. Namesto da bi povzdignoli svoje srce i svoje misli k Bogi, pa mislimo na posvetne reči. Nesmimo se toda pritožavati, či je naša molitev nej vsigdar posluhnjena; zato ka smo jo slabo i malomarno opravili i takša molitev je Bogi nej prijetna. Denešnji svet je pun sovraštva i nevoščenosti. Mesto da bi se ljubili med sebov, se sovražimo. Eden ovomi smo nevoščeni. Vsigdar iščemo prilike, kak bi svojemi bližnjemi škodili. Mi vživamo dobrote i se nam dobro godi, na drugoj strani pa naš bližnji trpi pomenkanje i vmera od lakote. Vsemi tomí je pa vzrok ta, da ne znamo prav moliti. Či bi razmili globoki pomen te najlepše molitve, bi tudi naša djanja bila dobra i zaslužna pri Bogi. Ne bi se godilo telko vnebokričecih krivic i telko nesreč, kak se dnesden dogajajo.

Da bodete bole razmili globoki pomen molitve i da te prav molili, vam v kratki ričaj pojasnim vzvišeno miseo najlepše molitvi.

»Oča naš, ki si v nebesaj...« Prva reč, štero je Jezuš spregovoro i štera je zapisana v sveti knjigaj, je reč Oča. Dosta lepoga je povedao Kristuš svojim apoštolom i vsemi ljudstvi od neskončnoga dobroga i smilenoga Oče. Jezuš želi, da bi vsa zemelska deca Boga ljubila, ga čistila kak Očo. Bog nas je v svojem neskončnom vsmilenji stvoro i nas je vzeo za svojo deco.

Našo dušo je po milosti napravo sebi tak spodobno, kak so deca spodobna oči. Mamu pravico, da se zovemo deca boža. Vsi smo deca nebeskoga Očē. Teda smo si vsi bratje i sestre. Združeni smo v veliko družino skrivnostnoga tega Gospodovoga. Jezuš je tomi teli glava, a mi vsi pa smo kotrige. Zato moramo vsi delati i misliti tak, kak že Jezuš. Brat mora ljubiti brata. Ljubezen mora kraljivati med nami. Ali dnesden nega ljubezni, niti v družini niti med posamezniki. Mesto ljubezni kraljuje sovraštvo. Brat sovraži brata, sin očō i očā sina. Vsakši misli samo na sebe, za svojega bližnjega pa se ne briga, ki trpi v pomenkanji i vmera od glada, čiravno se po žilaj bližnjega pretaka ista krv i ma tak pravico do življenja, kak vsakši drugi. Deca prebivlejo tam, gde prebivle njuv očā. Na zemli pa, gde je telko nevole i greha, nemre biti dom nebeskoga Očē, zato tudi naš nemre biti na zemli. Gde pa je tak naš dom? Naš dom je tam odzgoraj, naš dom so nebesa, v šteri prebivle naš nebeski Očā. Zato mamu pravico do nebes, kak deca boža. Ali prle si moramo zaslužiti, da pridemo v te dom. Naj nas ne vežejo preveč zemelske reči, bogastvo i naslade grešnoga sveta. Vse to je minljivo. Jezuš pravi: »Ne naberajte si bogastva na zemli, gde ga mol i erja vničita i gde tovae vkradnejo, nego naberajte si zakladov v nebesaj, gde tovae ne kradnejo i erja ne vničuje.« Zato skrbimo, da bomo delali dobro i da bodo naša djanja zaslužna za nebesa. Tam nas čaka bogastvo nebes. Ne iščimo stalnoga doma na zemli, nego skrbimo, da pridemo v večno domovino, ki je v nebesaj. (Dale.)

Najvekši kinč katoličanov

Poljub oltara

Po vstopnoj molitvi pride duhovnik k oltari, se prikloni pa poljubi (kūšne) oltar. Pri slovesnoj asistiranoj meši (meša z dvorbov) prinesejo nato dvorjeniki ogen i miro (kadilo), da duhovnik naloži kadirnico i za tem pokadi oltar.

Zaka pa duhovnik poljubi oltar? Med tem poljubom moli sledečo molitev: »Prosim te, Gospod, odpusti mi milostno vse grehe po zasluženi tvojih svetnikov, šteri svetinje (relikvije, ostanki) so ti i vsej svetnikov. Amen« Molitev sama nam pove, da s tem duhovnik počasti svetinje (relikvije), ki so v oltari shranjene. Te svetinje (ostanke) svetoga mučenca (mantrnika) so pūšpek v oltar položili pri posvečivanji cerkve. Takšo nava-do so poznali i imeli krščeniki že v najstarejši časaj i nas spomina na ravnanje prvi krščenikov, ki so na grobaj mučenca sv.

mešo služili. Dragi katoličani, vsakši oltar nam mora biti nekaj svetoga, ar je grob mučenca.

Liki polüb oltara ma ešče globši pomen. Polüb oltara je **polüb zaročnice Cerkve — zaročniki Kristuši**. Razmite to? Oltar je ne bio od najstarejši časov čaščen samo kak grob mučenca, nego so ga prvi krščeniki meli za podobo Kristuša i so ga kak samoga Kristuša častili. Pri posvečuvanji oltara so ga püšpek s svetim oljom, krizmov, mazilili i od toga časa je podoba »Maziljenoga« (Kristuša). Zdaj je navadno na glavnem oltari tüdi Najsvetejše (v tabernakli). Negda je ne tak bilo. Najsvetejše je bilo v sakristiji shranjeno, sledkar (v srednjem veki) pa v posebnom v steno vklesanom prostori.

Tüdi naše cerkve so mele nekda takše tabernakle. Tak se vidi to v Martjancih. V Törnišči je šče l. 1688 bio na evangelskoj strani glavnoga oltara v staroj cerkvi v zidi stari, iz kamna izklesani tabernakel. Na glavnem oltari je toti bio leseni tabernakel, a so ga vojaki karlovačkoga polka, ki so tü mimo šli, ščista spokvarili. Najsvetejše se je čuvalo v maloj srebnjoj posodici v omarici v steni. Na zvüna se je niti ne opazilo, če je notri Najsvetejše. Tak so tüdi šteli napraviti, ar zavolo zburkani časov nikaj ne bilo sigurno — prle pred törskimi, a od leta 1683 pa pred nemškimi vojaki, ki so Törke z naši krajov preganjali.

Pa tüdi te je bio oltar kak Kristušova podoba čaščen. Spomnite se na velki petek; dühovnik pristopi v čarnom obleči k oltari, tabernakel je prazen i odprti, pa se li vrže mešnik na stopnice oltara i moli Krstuša samoga. Žalostno je, da se dnesden tak malo toga zavedamo. Oltar je najsvetejši kraj vse cerkve i ne zgornji del oltara, ki je z vsemogočimi kepami okrašeni i z vnomigimi stebri obdani, nego oltar — daritveni sto, drüga Kalvarija.

Dühovnik pri sv. meši opravla dvojno službo. Obrvim je posrednik med Bogom i lüdmi. Pogostoma predstavlja pri meši Kristuša! pomislimo samo na spremenenje (pozdigavanje), gda izgovara Zveličarove reči: »To je moje Telo.« Obdrüгим je zastopnik zbrane fare i vse cerkve, ki jo je Kristuš celo za svojo zaročnico nazvao. Kda ide po stopnicaj k oltari, zastople Cerkv i polüb oltara je zaročniški polüb Cerkve božemi zaročniki. Pri vsakoj sv. meši se vrši odrešilno delo. A to se rado v podobi zaročenja predstavlja; tak, da je polüb oltara podoba odrešenja i mešne daritve sploh. Lehko ga tüdi tolmačimo, da je **spravni (pomiritveni) polüb Kristuša s Cerkvijov i našov düšov**. Držimo se zato toga: polüb oltara je zaročniški polüb Cerkve i

naše duše s Kristušom. Pri sv. meši se naša duša znova zveže s Kristušom.

Vidite, kak globoki pomen majo na pogled nevažne cerkvene ceremonije.

Vstopna pesem — introitus

Kda pride mešnik k oltari i ga polubi, ide na pravi kraj, ki se tüdi listna (epistolska) stran zove, se prekriža pa moli **vstopno pesem ali introitus**.

Da bomo to molitvico bole razmili, bomo v duhi v staro cerkev v Rim stopili i si pogledali, kak je bilo tam pred 1400 leti. Papa služijo sv. mešo v ednoj izmed največji cerkvi — v cerkvi sv. Petra. Pazimo, kak se je ta začnola. Sakristija je te ne bila kak zdaj poleg glavnoga oltara, nego odzaja pri zadnji dveraj cerkve. Papa so šli v sakristijo i so se oblekli. V tom časi so se postavili pesmarje v dva zbora pred oltarom. Nato se je začnola prošecija duhovščine s papom, püšpeki i z nižšimi duhovniki k oltari. Med tov prošecijov duhovščine so pesmarje i lüdstvo spevali — zdaj edni zdaj pa drugi — pesem, štera je vzeta iz psalma. Pesmarje so tak dolgo spevali, dokeč je ne prošecija k oltari prišla i dokeč so ne papa mešo začnoli. Te je šče ne bilo pristopni molitvi. Pesem, štero so spevali med pristopanjom (prošecijov), se je zvala — vstopna pesem ali diački introitus.

Ka za psalma (pesmi) so spevali? Zagvišno takšega, šteri je bio za tisto mešo najprimernejši. Če je bila meša žalostna, napravliko postna — ali od trpljenja, te so spevali resen psalm. Za vüzem ali božič so si pa zvolili veselo pesem. Ka je teda namen te pesmi? **Celo cerkev bi naj spravila v pravo razpoloženje i zbranost.** Nadale bi naj sprevajala svečano prošecijo duhovščine. S tem se je začnolo mešno opravilo.

Ali ste bili gda v gledališči pri operi (igri s popevkom)? Kak začnejo igro? Edno znamenje se da, nato godba zaigra komad, ki se zove uvertüra. Godba bi nas naj v pravo razpoloženje spravila. Komaj te se zdigne zavesa. V prejšnjij časaj je ne bilo zavesa. Igra se je začnola tak, da so igralci prikorkali na oder i med tem so spevali. Sv. meša je tüde nekše vrste igra (drama), najmre najsvetejša i najzvišenejša daritev. Vstopna pesem za to dramo je introitus.

Dnesden je kakpa introitus ne več vstopna pesem, ar so v srednjem veki pred to pristavili pristopne molitvi. Tüdi izostane slovesna prošecija duhovščine — zavolo sakristije, ki je zdaj poleg glavnoga oltara. I tak je prišlo, da je ta duga vstopna pesem vsikdar kračša postajala i je zdaj samo kratka mo-

litvica, štero opravi mešnik po pristopni molitvaj na listnoj strani.

Čiravno je vstopna pesem zgubila svoj stari pomen, vsekakor je velike važnosti. Z njov se začne pravo mešno opravilo, ar se te molitve odspodi pri stopnicah oltara opravijo, zato se tudi duhovnik v začetki vstopne pesmi prekriža i s tem nakaže začetek mešne slavnosti. Tudi dnesden bi nas naj spravila vstopna pesem v pravo razpoloženje i zbranost. Liki bouše bomo razmili, če se pri tom zmislimo na prošecijo duhovščine.

Vzemimo na priliko vstopno pesem od 18. nedele po risalaj. Kak ste že čteli, je glavna vsebina sv. meše priprava na nebesko domovino: »**romajmo v Gospodovo svetišče.**« Mislimo si, da ide duhovščina v prošeciji v negdašnji časaj. V belom duhovskom obleči idejo k oltari; te se nam vidi, da gledamo nebesko prošecijo, ki v nebesa potüje. Kak dobro pristoja k toj prošeciji psalm 121., ki se začne: »**Kak vriska moje srce, ar mi drugi pravijo: v hišo Gospodovo potüjemo.**« — Psalme so spevali Izraelci (Židovje), kda so šli v Jeružalem v tempel. Te psalme so spevali apoštolje, Mati boža i cilo sam Zveličar, če so potüvali v tempel. Introitus je za nas istinska vstopna pesem, pa ne v tempel, nego v božo hišo — nebesa. (Po Parschi.)

Krst v Marianhilskom misijoni v Afriki.

Trpljenje, smrt i vstajenje Kristu- šovo v bogoslužji

Naše odrešenje. Greh prvoga človeka je vsem vtisno pečat pogubljenja. Liki Bog se je smilüvao nad ljudmi. Poslal je Sina, da bi nas rešo večne smrti. Boži Sin je svoje življenje na križi darüvao za nas. Bilo je to pred 1900 leti. Kristuš nam je odpro dveri v večno blaženstvo, zato moremo živeti po njegovom navuki, posnemati i nasledüvati njegovo življenje. Da bi pred očmi meli Jezušovo odrešilno delo, nam Cerkev vsako leto prikažüje spomin na Njegovo trpljenje, smrt i vstajenje. Te spomin obhaja Cerkev z lepimi obredi. Spoznajmo je i pobožno se jih vdeležimo!

Tiha ali čarna nedela. Začne se čas Gospodovega trpljenja. Dosehmaso v posti smo se s sklonjenimi glavami bili na prsa i obžalüvali grehe. S tov nedelov pa začnemo sprejavati Jezüša na njegovoj poti trpljenja. Vidili smo svojo grešnost — zdaj spoznavamo Jezüšovo veliko bridkost zavolo naših grehov.

V cerkvi nega rož. Sama žalost. Mešnik v vijoličastoj (modroj) spokornoj obleki stopi k oltari. V evangeliji se nam pokaže veliki dühovnik Kristuš, brez greha i večen. »Prle kak je bio Abraham, sam jaz!« Pa ga zavolo teh reči ščejo kamnati, on pa se njim skrije. Zato pa so križi v cerkvi zakriti z vijoličastim prtom.

Veliki tјeden — sveti čas. Sveti tјeden cerkvenoga leta je prišeo. Obslüzavamo spomin odrešenja. Žalostne misli se prepletajo z veselimi. Kristuš je trpo — žalostimo se, Kristuš je vstano — veselimo se. Naše misli sprejavajo Zveličetela: od veličastnoga vhoda v Jерuzalem do groba, naše dühovne oči ga gledajo pridočega iz kmice groba v nebesko zarjo vstajenja. Vsem pravi srce: po velikom petki pride velika nedela, po trpljenji odičenje, po nevolnom življenji na zemli nebesko blaženstvo.

Cvetna nedela. Spomin Jezüšovoga vhoda v Jeruzalem. Kak krao je jezdo, obdan od zelenih vej, med pozdravljanjem ljudstva, v trpljenje. Cvetna nedela nas opominja, naj tüdi mi sprejavamo Jezüša v trpljenji. Cerkev nam živo kaže v treh delih (talaj) Jezüšov slovesni vhod.

1. Jezüš je zbral vučenike na Oljskoj gori — mi smo se zbrali v cerkvi pri blagoslavljanji oljkovih i palmovih vejic (pri nas tüdi drügo zelenje: ilovina i dren). Dühovnik prosi pri blagoslavljanji, naj bo povsod, kam se bodo prinesle te vejke, boži blagoslov. Palmove vejke so znak pričaküvanja zmage nad

smrtjov; oljkove veje so oznanilo, da je prišlo bože smilenje na nas.

2. Jezuš jezdi v Jeruzalem, deca Njemi idejo proti, v roka nosijo palmove vejke i vzkrikajo: »Slava na višavaj! Blagoslovljeni, ki pride v imeni Gospodnovom!« — Mi v procesiji idemo okoli cerkve, stavimo se pred zapretilimi cerkvenimi dvermi. Duhovnik trikrat s križom sklonka na dveri, da se odprejo, Pesmarje spevlejo: »Slavo, hvalo, čast ti spevlemo, Kristuš, Rešiteo, ki ti je nedužnost dece spevala vdani slavospev«. — Pomen: Mi romamo v nebesa, spevlemo hvalo božemi Agnjeci, ki nam s križom odpre nebeska vrata.

3. V Jeruzalem je prišeo Jezuš, da bi trpo. — S procesijov pridemo v cerkev i obhajamo Njegovo daritev. Poslušamo trpljenje Gospodovo po evangelisti sv. Mateji. Žalost se izraža iz mešnih molitev. Vdano trpimo z Gospodom, ki vse trpo za nas.

Prvi dnevi velikoga tedna. Premišlavlamo Kristušovo trpljenje. V torek nam riše trpljenje Gospodovo sv. Marko, v sredo čtmo popis trpljenja po sv. Lukači. Mešne molitvi so pune misli na trpljenje i smrt.

Veliki četrtek. Te den je Bog pokazao neizmerno lübezen do nas. Obhajao je z apoštoli zadnjo večerjo — darüvao prvo sveto mešo. Ustanovo je najsvetejše Oltarsko Svetstvo. V njem daje samoga sebe nam v duhovno jestvino i pitvino — düša nam zavolo te ustanovitve prekipeva od veselja. Judaš je izdao Jezüsa i zvezanoga ga pelajo pred sodnike — zavolo nas. Zato se dnes v bogoslüzji menjavata veselje i žalost. Bogoslüzje ima sledeče dele:

1. Najprle obhajamo spomin zadnje večerje — sv. mešo. Dnes sv. meša verno posnema zadnjo večerjo. V vsakoj cerkvi je samo edna. Mešnik, ki darüje mešo, nadomestüje Kristüsa, ostali duhovniki pomenijo apoštole i pristopijo z drugimi verniki k sv. večerji. Veselje, da je Jezuš živ med nami, razodeva belo mešno oblačilo, tüdi križ je z belim prtom zagrnjeni, zvonovi i orgle zaspevlejo pri Gloriji (Slavi), nato pa v znamenje žalosti vtihnejo. Po meši duhovnik prenese dve posvečenivi velkivi hoštiji k stranskomi oltari, v spomin, da je bio Jezuš apoštolom vkrej vzeti.

2. Odkrivanje oltarov. Duhovnik vzeme prte z oltarov. Oltar pomeni Kristüsa, odkrivanje je v spomin, ka so Jezüsa oropali oblačila.

3. V stolnoj (püšpekovoj) cerkvi se vrši blagoslavljanje krstnoga olja, olja za slednje mázanje i svete krizme (za firmo). Blagoslavljanje se vrši jako slovesno med sv. mešov. Pri tom obredi je vdeleženih 12 duhovnikov, 7 diakonov i 7 subdiakonov.

4. V stolnoj cerkvi je šče tudi zmivanje nog. Püšpek operejo noge dvanajstim starim možem — Jezuš je noge prao apostolom. Pesmarje spevlejo pesem, v šteroj se ponavlja: »Kde sta vdanost i lübezen, Bog prebiva.« — Spomnimo se: s poniznostjov pomagajmo siromaki. Vse, ka včiniimo siromaki, Kristuš i samomi včiniimo.

Veliki petek. Višek velikoga tjedna — višek bože lübezni do lüdi. Bog za nas vmerje! Človek grešni, spadni na kolena pred božov lübeznivostjov i poniznostjov, bolečinov i trplenjom! Dnes je edini den v cerkvenom leti, da se ne slüži sv. meša. Zato ar boži Dühovnik-Kristuš zdaj sam sebe darüje na križi nebeskomi Oči. Zemla se je trosila ob tom dogodki. Da bi se tudi mi strosili i zdramili iz grehov! —Dnešnje bogoslüžje ima tri dele:

1. Cerkev je kmična. Čarni prtovje zakrivlejo okna. Križi so zagrñjeni. Sveče ne gorijo. Dühovnik stopi v čarnom oblačili pred oltar i v popunoi tišini se vrže na stube. Ta tihota pomeni hrepenenje človečanstva po odrešnji. Nato čte dühovnik dve berili, spevle se pasijon ali trplenje Gospodovo po pismi sv. Janoša evangëlista. Sledi 8 prošenj, ki jih moli i spevle dühovnik: za Cerkev, za papo, za dühovščino, za katehumene (ki se pripravljajo na krst), proti vsem nevolam, za vse krivovrce, za židove i za pogane.

2. Razkrivanje i češčenje svetoga križa. Dühovnik brez mešnoga plašča drži križ v rokaj, ga razkriva i trikrat zaspevle: »Ovo, les križa, na šterom je visilo zveličanje sveta.« Pesmarje odgovorijo: »Pridite, molimo!« Dühovnik položi križ na vankiš i ga po trikratnom pokleki polübi. Pesmarje spevlejo Kristušove tožbe nad lüdstvom, ki ga je križalo, pa je telko dobroga včino za njega. »Lüdstvo moje, ka sam ti včino ali s čem sam te razžalo, odgovori mi!«

3. Nato je tak zvana »meša s prle posvečenov hoštijov«. Dühovnik ne posveti hoštije zdaj, nego prinese s procesijov sv. hoštijo, ki jo je na Veliki četrtak posveto, h glavnomi oltari. Včasi moli Oča naš, sv. hoštijo povzdigne i sebe obhaja. Drugo sv. hoštijo, ki je ostala od večera, dene v monštranco, ki jo pregrne z belim šlarom i odnese v boži grob. — Düša, idi molit živoga Boga v boži grob. Joči nad grehi, poveličüj božo lübezen!

Velika sobota. Dnes se je že veselje zbüdilo v nas. Že gledamo vstaloga Zveličara. Tüdi naša düša naj vstane od grehov!

Nekda te den ne bilo bože slüžbe, lüdje so moli Jezuš a božem grobi. Proti večeri se je začnola boža slüžba i trpela do nedele zajtra. Katehumenom so delili sv. krst. Zato vsi obredi kažejo na dvoje: Krisvušovo vstajenje (ogenj, vüzemska sveča)

i naše vstajenje (blagoslavljanje krstne vode, krst). Ti obredi se zdaj vršijo v soboto zajtra.

1. Najprle duhovnik pred cerkevjev blagoslovi ogenj, ki se vžge s kremenom — Kristus je vstano iz kamnitoga groba. Mislimo na božo svetlost. Duhovnik blagoslovi pet zrn kadila za vüzemsko svečo — znamenje peterih Kristusovih ran. Nato ide v cerkev, z blagoslovljenim ognjem prižge trikrat po edno svečo na ednom stojali (znak sv. Trojice) i zaspevlje: »Svetlost Kristusova!« Pomeni: Stara zaveza se je končala — v cerkvi ne gorijo sveče. Prihaja Svetlost nove zaveze, Kristuš, — tri sveče na ednom stojali nese duhovnik v cerkev.

2. Nato je blagoslovljenje vüzemske sveče. Duhovnik spevlje edno najlepših cerkvenih hvalnic: Veseli naj se zemlja, da je minola kmica sveta. Radüje naj se vsa Cerkev, okrašena s sijajom veličastne svetlobe. To svetišče naj odmeva v mogočnem veselji. — O, neizmerna naklonjenost bože ljubezni; da bi nas odrešo, je darüvao Sina. — Z vüzemskov svečov se prižgejo druge sveče v cerkvi. Ta sveča pomeni vstaloga Kristuša.

3. Blagoslavljanje krstne vode. Najprle se čte 12 dugih prerokb, ki kažejo moč krščanstva i krsta. Duhovnik blagoslovi krstno vodo. Med spevanjem litanij vseh svecov ide k oltari.

4. S temi litanijami se pa že začne sv. meša. Duhovnik v belo obleki zaspevlje Glorio, orglje zadonijo, zvonovi se oglasijo, diše se nam veselijo. Trikrat zaspevlje mešnik, vseli z višim glasom: Aleluja, to je: Hvalite Gospoda. Po obhajili moli Marijin slavospev Magnificat — Moja diša zvišava Gospoda. — Veselimo se Gospodovega vstajenja!

Vüzemska nedelja

Vstano je Kristuš od mrtvih, premagao greh i pekeo. Vüpanje se zbüja v nas: tüdi mi vstanemo svetli, sveti — če greh premagamo.

Vüzemska nedelja — največki svetek v cerkvenom leti. Cerkev okrašena. Duhovnikovo oblačilo sija v svetlobi sveč. Iz stotin grl doni: Aleluja — Hvalite Gospoda.

1. Procesija. Ponekod v nedeljo rano, pri nas na veliko soboto večer. Bog, ki je vstano od mrtvih, ide slovesno iz cerkve med ljudstvo. Bandere, zastave, zvonjenje, bele dekličke. Duhovnik zdigne zlato monštranco. Jezuš — Zmagovalec blagoslavlja vso faro. Sklonimo glave, navzgor srca!

2. Slovesna sv. meša. Kadilo se zdigavlje navzgor, spevanje naše ide v nebo. »Kristuš je zaistino vstano, aleluja!« kipi iz vsake molitvi. Mešnik moli: »To je den, ki ga je napravio Gospod. Radüjmo i veselimo se! Zahvalüjte se Gospodi, ar je